

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ
ÚSTAV STAVEBNÍ EKONOMIKY A ŘÍZENÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING
INSTITUTE OF STRUCTURAL ECONOMICS AND MANAGEMENT

INVESTIČNÍ VÝSTAVBA REALIZOVANÁ V RÁMCI REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

INVESTMENT CONSTRUCTION IN THE FRAME OF THE REGIONAL DEVELOPMENT

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

EVA MARŠOUNOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

PhDr. Mgr. DAGMAR HRABINCOVÁ

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program B3607 Stavební inženýrství
Typ studijního programu Bakalářský studijní program s prezenční formou studia
Studijní obor 3607R038 Management stavebnictví
Pracoviště Ústav stavební ekonomiky a řízení

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Student Eva Maršounová

Název Investiční výstavba realizovaná v rámci regionálního rozvoje

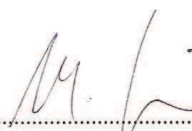
Vedoucí bakalářské práce PhDr. Mgr. Dagmar Hrabincová

Datum zadání bakalářské práce 30. 11. 2013

Datum odevzdání bakalářské práce 30. 5. 2014

V Brně dne 30. 11. 2013

.....
doc. Ing. Jana Korytářová, Ph.D.
Vedoucí ústavu

.....
prof. Ing. Rostislav Drochytka, CSc., MBA
Děkan Fakulty stavební VUT

Podklady a literatura

Kučerová.I.,: Hospodářské politiky v kontextu vývoje EU, Praha2012, Karolinium,
Boháčková.I., a kol: Strukturální politika EU, Praha 2009, C.H.Beck,
Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013, MMR, Praha 2007,
www.mmr.cz - Ministerstvo pro místní rozvoj
www.strukturální-fondy.cz

Zásady pro vypracování (zadání, cíle práce, požadované výstupy)

Cílem práce je provedení a popis základní charakteristiky strukturální politiky Evropské unie a aplikace těchto obecných poznatků na ČR a v ČR realizovaný stavební projekt spolufinancovaný ze zdrojů EU.

1. Úvod
2. Strukturální politika EU
3. Strukturální politika ČR
4. Realizovaný projekt spolufinancovaný ze strukturálních fondů
5. Závěr

Výstupem práce bude aplikace obecných poznatků a postupů stanovených v rámci strukturální politiky na realizovaný stavební projekt.

Struktura bakalářské/diplomové práce

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část VŠKP zpracovaná podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchování vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchování vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (povinná součást VŠKP).
2. Přílohy textové části VŠKP zpracované podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchování vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchování vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (nepovinná součást VŠKP v případě, že přílohy nejsou součástí textové části VŠKP, ale textovou část doplňují).

PhDr. Mgr. Dagmar Hrabincová
Vedoucí bakalářské práce

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je základní charakteristika fungování strukturální politiky EU a v ČR. Teoretická část práce se zabývá historií EU, vývojem strukturální politiky včetně nástrojů pro její aplikaci a návazností strukturální politiky v ČR po vstupu do EU. Praktická část bakalářské práce uvádí realizovaný projekt Mlýnský náhon Tasovie, který byl spolufinancovaný Evropskou unií v rámci Operačního programu Životní prostředí.

Klíčová slova

Evropská unie, Strukturální politika, Strukturální fondy, Operační program, Projekt

Abstract

The aim of the thesis is the basic characteristic of the functioning of EU structural policy and the Czech Republic. The theoretical part deals with the history of the EU, the development of EU structural policy, including tools for its application and continuity of structural policy in the Czech Republic after accession to the EU.

The practical part of the thesis presents the completed project Leat Tasovie, which was co-funded by the European Union under the Operational Programme Environment.

Keywords

European union, Structural policy, Structural Funds, Operational program, Project

Bibliografická citace VŠKP

Eva Maršounová, *Investiční výstavba realizovaná v rámci regionálního rozvoje*. Brno, 2014. 52 s., 15 s. příl. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení. Vedoucí práce PhDr. Mgr. Dagmar Hrabincová.

.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 30. 5. 2014

.....
podpis autora
Eva Maršounová

Poděkování

Ve své práci bych chtěla poděkovat PhDr. Mgr. Dagmar Hrabincové za její ochotu a vedení při tvorbě bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat panu starostovi Josefu Sabáčkovi a všem pracovníkům obecního úřadu za vstřícnost a poskytnutí podkladů pro tuto práci.

Obsah

1	Úvod	9
2	Historie Evropské unie	10
3	Strukturální politika Evropské unie	12
3.1	Vývoj regionální a strukturální politiky EU	12
3.1.1	Období 1974 – 1985	12
3.1.2	Období 1986 – 1993	13
3.1.3	Období 1993 - 1999	14
3.1.4	Období 2000 – 2006	14
3.1.5	Období 2007 – 2013	15
3.1.6	Období 2014 – 2020	16
3.2	Principy strukturální a regionální politiky	18
3.3	Fondy EU	20
3.3.1	Nástroje strukturální politiky	20
3.3.2	Nástroj předvstupní pomoci, IPA (Instrument for Pre-accession Assistance)	21
3.3.3	Ostatní fondy	21
4	Strukturální politika České republiky	23
4.1	Období 2004 – 2006	23
4.2	Období 2007 - 2013	23
4.3	Období 2014 – 2020	24
4.4	Strategické dokumenty pro aplikaci regionální politiky EU v ČR	26
4.4.1	Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost	26
4.4.2	Národní rozvojový plán	26
4.4.3	Národní strategický referenční rámec	29
4.5	Klasifikace územních statistických jednotek NUTS	30
5	Projekt	32

6	MLÝNSKÝ NÁHON TASOVICE	34
6.1	Identifikace a formulace záměru	34
6.2	Příprava a formulace projektu	36
6.3	Posouzení a schválení.....	41
6.4	Financování.....	42
6.5	Implementace a monitoring.....	43
6.6	Hodnocení	44
7	Závěr	45
8	Použité zdroje	47
9	Seznam tabulek	49
10	Seznam obrázků.....	49
11	Použité zkratky a značky.....	50
12	Seznam příloh.....	52

1 Úvod

Bakalářská práce nese název „Investiční výstavba realizovaná v rámci regionálního rozvoje“. Toto téma je v dnešní době velice aktuální. Vzhledem k tomu, že se Česká republika nachází ve středu Evropy, bylo otázkou času, kdy se do koloběhu evropské integrace začlení. Díky vstupu České republiky do Evropské unie (dále EU) v roce 2004 se naskytly nové příležitosti podpory rozvoje v rozmanitých oblastech na různých organizačních úrovních. Obnovovat a rozvíjet vlastní region, spolupráce na mezinárodních projektech, v neposlední řadě možnost snadněji se vzdělávat v rámci celé Evropy a to vše pro to, aby se země stala konkurenceschopnější a přitažlivější pro okolní Evropu. Sama Evropská unie k tomu nabádá a poskytuje možnost využití finanční podpory v rámci cílů a programů jejich společných politik, obzvláště pro práci směrodatné strukturální politiky.

Hlavním cílem této práce je charakteristika a popis právě strukturální politiky Evropské unie a v České republice.

Teoretická část bakalářské práce se věnuje evropské integraci od poválečné až do dnešní doby. Je zde popsán vývoj samotné strukturální politiky EU, který závisí na její historii. Tato kapitola se zaměřuje zejména na problematiku vzniklou s rozšířením EU o nové země a následnému nastolení řádu, pro hladké zapojení nových zemí do integračního procesu. Tato pravidla mají podobu právě principů strukturální a regionální. Hlavním záměrem teoretické části je tedy snaha definovat principy a zásady, které slouží pro správnou implementaci strukturální politiky. Dále je v této části práce obsažena aplikace strukturální a regionální politiky v ČR po roce 2000. Jsou uvedeny nejen strategické dokumenty regionální politiky EU, ale i pro zpracování praktické části podstatnější, dokumenty rozvojového plánování České republiky Národní rozvojový plán a Národní strategický referenční rámec. Na závěr teoretické části práce vysvětluje územní jednotky NUTS, které musely být vytvořeny na rozčlenění naší republiky pro lepší alokaci zdrojů z EU.

Pro úvod praktické části práce je popsán projektový cyklus, který je potřeba znát pro správné a transparentní čerpání financí od EU. Cílem práce je také aplikace získaných poznatků na realizovaný projekt spolufinancování ze strukturálních fondů. Projekt Mlýnský náhon Tasovice byl realizován v předešlém programovém období 2007-2013. Tento projekt je zasazen do projektového cyklu a je zde uvedeno, co vše je nutné uskutečnit pro získání dotace v rámci OP Životní prostředí

2 Historie Evropské unie

Počátky evropské integrace se kladou do 50. let 20. století. Avšak pokusy sjednotit Evropu se objevují již hluboko ve středověku a pokračují až do 20. století. Důvodem jejich dosavadního neúspěchu bylo to, že nesměřovaly přímo k vytvoření politické unie, jakési formy Spojených států evropských. Hlavním problémem možného vzniku společenství byla neochota států vzdát se své suverenity ve prospěch vyššího celku. [1]

Poté, co Evropou otřáslly dvě světové války, vzrůstaly tendence na sjednocení Evropy a tím zabezpečení míru mezi poraženými a vítěznými zeměmi. Dne 9. května 1950 navrhl Robert Schuman ve své deklaraci vytvoření Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO, European Coal and Steel Community), které pak vzniklo na základě Pařížské smlouvy podepsané 18. dubna 1951. Zakládajícími zeměmi společného trhu uhlí a oceli byly Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko a Spolková republika Německo.

Římskými smlouvami ze dne 25. března 1957 pak zakládající státy vytvořily Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom) a Evropské hospodářské společenství (dále jen EHS). EHS se mělo stát prostorem pro vytvoření širšího společného trhu. Dne 1. července 1968 mezi sebou tyto země zrušily cla a v průběhu šedesátých let zahájily provádění společných politik, zejména zemědělské a obchodní.

V roce 1973 se rozhodly přistoupit Dánsko, Irsko a Spojené království. Současně s tím byly zavedeny nové sociální a environmentální politiky a v roce 1975 byl zřízen Evropský fond pro regionální rozvoj (dále jen ERDF). V červnu 1979 se konaly první přímé a všeobecné volby do Evropského parlamentu. Volby se dodnes opakují každých pět let.

V roce 1981 přistoupilo Řecko, v roce 1986 Španělsko a Portugalsko. Vzhledem k rozšíření Společenství do jižní Evropy vzrostla důležitost provádění regionálních programů.

Celosvětová hospodářská recese na začátku osmdesátých let s sebou přinesla vlnu „europesimismu“. Obrat nastal v roce 1985, kdy Evropská komise pod předsednictvím Jacquese Delorse vydala bílou knihu, podle níž měl být jednotný evropský trh dokončen do 1. ledna 1993. Tento plán byl zahrnut do Jednotného

evropského aktu, který byl podepsán v únoru 1986 a vstoupil v platnost 1. července 1987.

Po pádu Berlínské zdi v roce 1989 se politika Evropy dramaticky změnila. V říjnu 1990 došlo ke sjednocení Německa, země střední a východní Evropy se vymanily ze sovětského područí a nastoupily cestu demokracie. V prosinci 1991 zanikl Sovětský svaz. Tehdy jednaly členské země EHS o nové smlouvě, kterou pak v Maastrichtu v prosinci 1991 přijala Evropská rada. Začleněním konceptu mezivládní spolupráce v oblastech, jako jsou zahraniční politika a vnitřní bezpečnost, do existujícího systému Společenství, vytvořila Maastrichtská smlouva Evropskou unii (dále jen EU). V platnost vstoupila dne 1. listopadu 1993.

V roce 1995 přistoupily k EU Finsko, Rakousko a Švédsko a počet členských států tak vzrostl na patnáct. Hospodářství členských zemí také zatížila nezaměstnanost a zvyšující se náklady na důchody. Praktická řešení problémů začali po svých vládách důrazněji požadovat i voliči. V březnu 2000 proto vedoucí představitelé EU přijali „Lisabonskou strategii“. Byla navržena tak, aby umožnila EU obstát na světových trzích v hospodářské soutěži. Jejím cílem je podporovat inovace a podnikové investice. V této době pracovala EU na vytvoření jednotné měny a 1. ledna 2002 nahradilo euro staré národní měny dvanácti zemí EU a vznikla tak „eurozóna“.

V polovině devadesátých let začaly přípravy na dosud nejrozsáhlejší rozšíření EU. Žádost o členství podalo dvanáct zemí, a to Bulharsko, Česká republika, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Slovinsko, Kypr a Malta. EU žádosti uvítala jako stabilizující příležitost pro celý kontinent. V prosinci 1997 započalo jednání a 1. května 2004 přistoupilo deset zemí. Bulharsko a Rumunsko se přidaly 1. ledna 2007. V roce 2003 požádalo o vstup do EU i Chorvatsko a připojilo se 1. července 2013. Stávající počet členů EU je tedy 28.

Bylo potřeba zjednodušit a zefektivnit způsob přijímání společných rozhodnutí. Nová pravidla byla předložena v návrhu Ústavy EU, která byla podepsána v říjnu 2004. Vnitrostátní referenda dvou členských zemí v roce 2005 však tento dokument odmítla. 13. prosince 2007 byla podepsána Lisabonská smlouva, která vstoupila v platnost 1. prosince 2009. Pozměňuje předchozí smlouvy a zavádí většinu změn, které byly navrženy v ústavě. [2]

3 Strukturální politika Evropské unie

V této kapitole je popsáno formování strukturální politiky, její nástroje v podobě fondů EU a principy, kterých je nutné se držet při využívání strukturální politiky EU.

3.1 Vývoj regionální a strukturální politiky EU

Vývoj strukturální politiky lze zařadit do těchto období:

- 1974 – 1985
- 1986 – 1993
- 1994 - 1999
- 2000 – 2006
- 2007 – 2013
- 2014 – 2020

3.1.1 Období 1974 – 1985

Některé státy ES začaly prosazovat zavedení společné regionální politiky. Díky podpoře tzv. kohezní koalice (Velká Británie, Dánsko, Irsko a Itálie), se na summitu v Paříži v prosinci 1974 rozhodlo o zřízení Evropského fondu regionálního rozvoje. Následovalo snižování propastných regionálních rozdílů v Evropském společenství (dále jen ES) a důkazem toho byly první nadnárodní projekty přeshraniční spolupráce. [3]

Některé členské státy se k tomuto fondu stavěly rozdílně. Velká Británie, Irsko a Itálie požadovaly největší objem fondu, ale Belgie a Spolková republika Německo chtěli co nejmenší objem. Pro toto období bylo vyčleněno 1,3 miliard Evropských měnových jednotek (dále jen ECU). Pověšinou byly projekty zaměřeny na infrastrukturu nebo průmysl. Fond tyto projekty financoval z 50 %. [4]

Dvě institucionální doporučení orientace regionální politiky můžeme považovat za cíle, spíše orientaci tohoto období:

- Vytváření nebo udržení pracovních míst
- Vybudování nebo zlepšování infrastruktury [3]

3.1.2 Období 1986 – 1993

Ve druhém období se začala regionální a strukturální politika značně rozvíjet. Byl zahájen projekt vnitřního trhu a schválen Jednotný evropský akt, který definuje regionální politiku takto: „*Společenství rozvíjí a uskutečňuje aktivity vedoucí k podpoře a celkového harmonického vývoje a k posilování své hospodářské a sociální soudržnosti. Společenství se zaměřuje zvláště na zmenšování nerovnoměrností mezi různými regiony a soustřeďuje se na zaostalé regiony, jimž se dostává nejmenší podpory.*“¹

Vstupem Španělska a Portugalska do ES se specifickými nástroji regionální politiky staly tzv. Integrované středomořské programy (Integrated Mediterranean Programmes – IMP), které směřovaly finance i do regionů Itálie, celého Řecka a na jih Francie. Začalo se uplatňovat střednědobé plánování regionálních programů.

V roce 1988 prošla regionální politika reformou. Kvůli velké pomoci Španělsku a Portugalsku bylo potřeba efektivněji realizovat dané integrační cíle v rámci regionální politiky. Míra kritiky se vznesla na malou spolupráci regionální politiky zejména se zemědělskou a sociální politikou. Došlo tedy k integraci regionální politiky s částí sociální a agrární politiky do tzv. strukturální politiky. Na základě nařízení Rady (EHS) č. 2052/1988 byly vytvořeny speciální územní statistické jednotky NUTS (Nomenclature Unit of Territorial Statistic). Ty mají zabezpečit územní porovnatelnost podle velikosti. Reformou strukturálních fondů byly stanoveny cíle pro období 1989-1993, které měly urychlit odstraňování regionálních rozdílů. Cíle byly přijaty na summitu v Bruselu v únoru 1988.

Prioritní Cíle pro období 1989 – 1993:

Cíl 1 - Podpora rozvoje a strukturálních změn zaostávajících regionů

Cíl 2 - Přeměna regionů nebo jejich částí, které jsou vážně ohroženy hospodářským úpadkem

¹ [3] LUKÁŠ, Zdeněk. *Regionální a strukturální politika EU*. Hronov: Grafické závody Hronov, 2000, 132 s. Strukturální fondy. ISBN 80-238-5978-1.

Cíl 3 - Boj s dlouhodobou nezaměstnaností a podpora integrace mladých lidí a osob vyřazených z trhu práce do pracovního procesu

Cíl 4 - Podpora adaptace pracovníků na hospodářské změny a na změny ve výrobě

Cíl 5a - Podpora rozvoje venkovských regionů urychlením strukturálních změn v zemědělství v rámci reformy společné zemědělské politiky a podpora modernizace a restrukturalizace rybolovu

Cíl 5b - Podpora rozvoje venkovských regionů umožněním rozvoje a strukturálních změn venkovských regionů [3]

V tomto období byly prostředky regionální politiky stanoveny na 18,6 miliard ECU.

Dne 7. 2. 1992 byla přijata Smlouva o Evropské unii, tzv. Maastrichtská smlouva, která vstoupila v platnost 1. 11. 1993. Tato smlouva přispěla k posílení strukturální politiky. Maastrichtskou smlouvou byl založen Výbor regionů, což byl poradní orgán hájící zájmy regionálních samospráv v EU v souvislosti s využíváním prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj.[5]

3.1.3 Období 1993 - 1999

V roce 1992 byl přijat Delorsův balíček II, nový rozpočet na následující období 1993 – 1999, který zejména posílil financování strukturálních fondů, což přímo souvisí s rozvojem Hospodářské a měnové unie. A to tak, že se jednalo o navýšení financí o 40% oproti minulému období na 30 miliard ECU.

V tomto období byly cíle z předcházejícího období zachovány a po přijetí Finska a Švédka do EU byl ustanoven jeden nový Cíl.

Cíl 6 - podpora rozvoje a strukturálních změn regionů s extrémně nízkým zalidněním

Na základě Maastrichtské smlouvy byl v roce 1993 vytvořen Kohezní fond, který nepatří mezi strukturální fondy. Byly přijaty Principy rozvojové politiky evropského prostoru. [3]

3.1.4 Období 2000 – 2006

V tomto programovém období nedošlo v rámci strukturální politiky k žádným výrazným změnám. Nejvýznamnějším zásahem, pro zefektivnění nakládání s finančními prostředky a zaměřením se na nejvíc znevýhodněné oblasti, bylo snížení

počtu Cílů z šesti na tři. Ty jsou definovány dle Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech v kapitole I čl. 3:

Cíl 1 - Podpora rozvoje a strukturálních změn (adaptace) regionů, jejichž rozvoje zaostává

Cíl 2 - Podpora hospodářské a sociální přeměny (konverze) oblastí, jež čelí strukturálním obtížím

Cíl 3 - Podpora přizpůsobování a modernizace politik a systémů vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti

Při schvalování finančních prostředků na toto období bylo stanoveno 275 miliard eur². Došlo k přesnému oddělení finančních prostředků pro stávající členy a nové členy, kterým bylo přiděleno 45 miliard eur. Tyto peněžní prostředky slouží k dodržování jednotlivých Cílů a jsou jednotlivým oblastem přidělovány dle NUTS. [3]

3.1.5 Období 2007 – 2013

Hlavním cílem pro toto období je větší ekonomický a sociální růst, vytvoření více pracovních míst v rámci celé Evropské unie. Jsou dány tři nově definované cíle.

Cíl Konvergence – smyslem tohoto cíle je zlepšování podmínek a podpora aktivit pro sbližování nejméně rozvinutých oblastí EU, tj. oblastí, jejichž hrubý domácí produkt (dále jen HDP) je menší než 75 % průměru EU. Pod tento cíl spadá celá ČR, kromě regionu hl. m. Prahy.

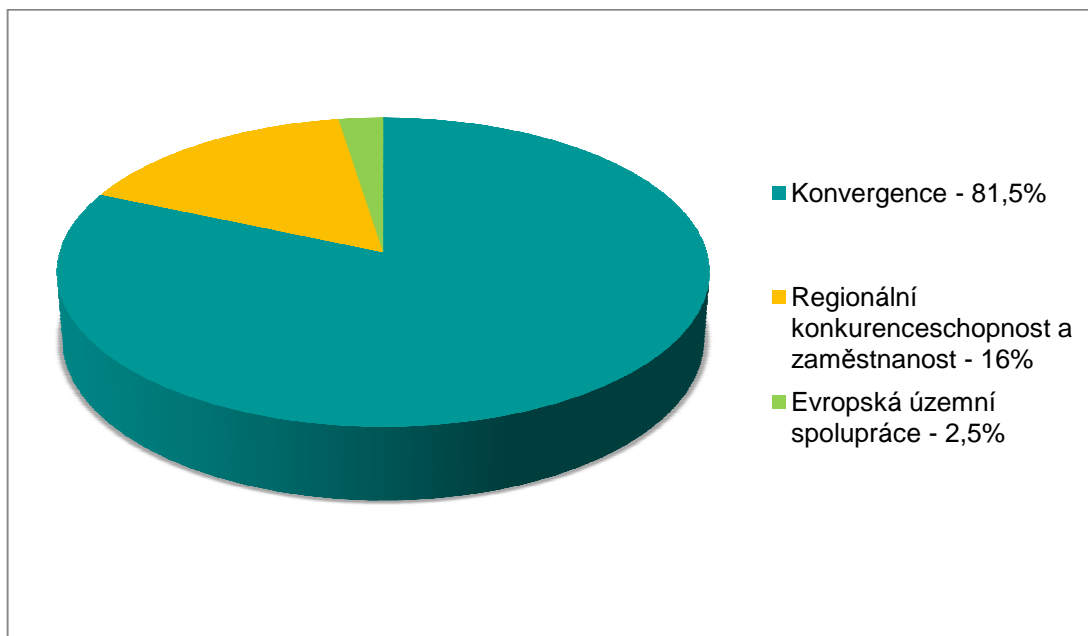
Cíl Regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti – smyslem je i nadále zvyšovat konkurenceschopnost regionů, zlepšování životního prostředí i zaměstnanost pomocí inovačních projektů, například investicemi do lidských zdrojů. Jde o regiony, jejichž HDP je větší než 75 % průměru EU. Vyjma regionu hl. m. Prahy tento cíl zahrnuje celou ČR.

Cíl Evropská územní spolupráce – tento cíl podporuje přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráci pomocí společných místních a regionálních iniciativ. Dále zahrnuje i podporu výzkumu a výměnu zkušeností mezi jednotlivými členskými státy. Pod tento cíl zahrnujeme celou ČR. [6]

² Euro od roku 2002 využíváno jako měnová jednotka EU.

Jak jsou finanční prostředky regionální politiky rozděleny mezi cíle, znázorňuje následující obrázek.

Obrázek č. 1: Rozdělení finančních prostředků podle jednotlivých cílů

Zdroj: Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013 (2007)

3.1.6 Období 2014 – 2020

Nastartování růstu, tvorba pracovních míst, boj proti změně klimatu, řešení energetické závislosti, omezení chudoby a sociálního vyloučení. Toto jsou hlavní priority, kterých chce EU docílit dle strategie Evropa 2020. Pro tyto účely jsou stanoveny dva Cíle regionální politiky EU pro současné období.

Investice pro růst a konkurenceschopnost. Pro tento cíl je vyhrazeno 97,6 % z rozpočtu.

Evropská územní spolupráce. Tento cíl byl realizován již v předchozím období a zbylá 2,4 % financí poputuje z fondu ERDF.

Podporovány budou v tomto období všechny regiony EU, které byly pro potřeby přerozdělení finančních prostředků rozčleněny do tří kategorií.

1. Méně rozvinuté regiony, jejichž HDP je nižší než 75 % průměru EU
2. Tzv. přechodové regiony, u kterých se HDP pohybuje v rozmezí 75 – 90 % průměru EU
3. Více rozvinuté regiony, kde HDP činí víc než 90 % průměru EU [7]

Tabulka č. 1: Změny ve struktuře cílů a finančních nástrojů

2000-2006		2007-2013		2014-2020	
Cíle	Finanční nástroj	Cíle	Finanční nástroj	Cíle	Finanční nástroj
Soudržnost	Fond soudržnosti	Konvergence	Fond soudržnosti, ERDF, ESF	Investice pro růst a konkurenceschopnost	Fond soudržnosti, ERDF, ESF
Cíl 1	ERDF, ERDF, ESF, EAGGF- orientační sekce, FIG				
Cíl 2	ERDF, ESF				
Cíl 3	ESF	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF, ESF	Evropský územní spolupráce	ERDF
Rozvoj venkova a restrukturalizace rybolovu mimo rámec Cíle 1	EAGGF- záruční sekce FIG	Problematika rozvoje venkova a rybolovu není nadále součástí politiky soudržnosti, ale řadí se pod Společnou zemědělskou politiku			

Zdroj: Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013 (2007)

3.2 Principy strukturální a regionální politiky

Strukturální politika je založena na základních principech, které jsou reflektovány v programové a právní úpravě celého procesu poskytování finančních prostředků z EU. [4]

Princip programování

Princip spočívá v realizaci víceletých a víceoborových programů, pro které jsou zpracovány tzv. programové dokumenty, které vláda členské země předkládá Evropské komisi (EK). Po schválení EK jsou na tyto programy alokovány finanční prostředky. [8] Záměrem tohoto principu je zajištění řešení regionálních problémů a nepřidělování prostředků bez konceptu na dané projekty. [4]

Princip adicionality

Účelem tohoto principu doplňkovosti je poskytování finančních prostředků ze strukturálních fondů, avšak není nahrazováním prostředků národních rozpočtů členských zemí, ba naopak má pouze funkci doplňkovou. Mezi členským státem a EU je pro dané období uzavřena dohoda určující míru národního spolufinancování, kterou musí stát dodržet. Dále platí pravidlo, že národní zdroje by měly vykazovat stoupající tendenci, nebo alespoň stagnovat. V podmínkách je také stanoveno, že by národní zdroje neměly klesnout pod úroveň z minulého programového období. [8]

Princip koncentrace

Neboli zásada koncentrace úsilí. Finanční prostředky ze strukturálních fondů by měly být použity výlučně na realizaci předem stanovených cílů. Prostředky by měly být investovány co nejúčelněji na větší projekty, u kterých je předpokládán maximální nebo alespoň větší užitek a synergické efekty. [8]

Princip partnerství

Pokud hovoříme o spolupráci mezi Evropskou komisí a členským státem určenými orgány na úrovni národní, regionální a místní, a to pro všechny fáze od příprav až po realizaci, jedná se o vertikální partnerství. Horizontální úroveň partnerství pak znamená spolupráci mezi partnery v rámci členského státu nebo regionu. Smyslem je zajistit, aby se na konkrétním rozdělení prostředků mohli podílet i samotní příjemci. [8]

Princip subsidiarity

Podle tohoto principu, který je zakotven v Maastrichtské smlouvě, jsou všechny pravomoci k plnění cílů delegovány na co nejnižší možnou úroveň rozhodování, stupeň správy.[8] České kraje jsou moc malé správní jednotky, a proto se sloučily do jednotlivých NUTS II viz kapitola 4.5.

Princip monitorování a vyhodnocování

Již podle názvu je jasné, že se jedná o průběžné sledování a vyhodnocování efektivnosti využívání prostředků EU, a to ve všech fázích procesu z hlediska věcného i finančního.[9] Před schválením projektu je vyžadováno podrobné hodnocení jeho dopadů, ex-ante. Pak následuje průběžné monitorování realizace projektu, interim, a nakonec dojde na zhodnocení jeho skutečných přínosů, ex-post. [10]

3.3 Fondy EU

Fondy Evropské unie napomáhají regionům členských zemí snižovat rozdíly způsobené například jejich nevýhodnou polohou. Prostředky ze strukturálních fondů jsou čerpány na základě určených cílů pro daná období, jak již bylo vysvětleno v kapitole 3.1. Informace o fondech EU jsou čerpány z [6].

3.3.1 Nástroje strukturální politiky

Evropský fond pro regionální rozvoj, ERDF (European Regional Development Fund)

V čl. 130c Maastrichtské smlouvy je uveden úkol ERDF „... aby svou účastí na rozvoji a strukturálních změnách zaostávajících regionů a přeměně upadajících průmyslových oblastí pomáhal odstraňovat zásadní regionální rozdíly ve Společenství ...“³. ERDF je tedy nejdůležitější a objemem peněz i největší ze strukturálních fondů. Zaměřuje se na investiční projekty, na modernizaci a posilování hospodářství ve všech směrech. Proto již v předešlém období 2007-2013 byly všechny tři cíle financovány z tohoto fondu a u současných dvou cílů to platí také, jak máme rozlišeno v tabulce č. 1.[3]

Evropský sociální fond, ESF (European Social Fund)

Tento fond podporuje neinvestiční projekty, aktivity v oblastech zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů, jako jsou např. rekvalifikace nezaměstnaných, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, podpora rovných příležitostí na trhu práce, zlepšování mobility pracovních sil v rámci EU apod. Je tedy jasné, že v minulém období 2007-2013 spolufinancoval programy v rámci cíle Konvergence i Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a současný cíl Investice pro růst a konkurenceschopnost jak je uvedeno v tabulce č. 1.

Fond soudržnosti, CF (Cohesion Fund)

Kohezní fond byl založen v roce 1993 k poskytování pomoci vybraným zemím EU. Oproti strukturálním fondům je jeho pomoc určena na přímé financování

³ [3] LUKÁŠ, Zdeněk. *Regionální a strukturální politika EU*. Hronov: Grafické závody Hronov, 2000, 132 s. Strukturální fondy. ISBN 80-238-5978-1.

konkrétních velkých projektů v oblasti životního prostředí, rozvoje dopravy, nově i v oblasti energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie. Možnost čerpat prostředky z CF mají ty státy, jejichž hrubý národní produkt na obyvatele (HNP) nepřekročí 90 % průměru EU a má sestavený program vedoucí ke splnění podmínek hospodářského sblížení, tzv. konvergenční program.

3.3.2 Nástroj předvstupní pomoci, IPA (Instrument for Pre-accession Assistance)

Také IPA je novým nástrojem, který byl vytvořen pro předešlé období 2007-2013 a zároveň nahradil předešlých pět. A to PHARE, ISPA, Sapard, Předvstupní pomoc Turecku a CARDS. Vytvořil se jednotný rámec, který pokrývá celou škálu aktivit předvstupní pomoci EU. Hlavním cílem je pomoc při přípravě na členství v EU. IPA se zaměřuje na pět nejdůležitějších oblastí, kterými jsou přechodová pomoc, regionální a přeshraniční spolupráce, regionální rozvoj a rozvoj lidských zdrojů a rozvoj venkova. I když IPA není určena pro ČR, české veřejné i soukromé subjekty se mohou zapojit do její realizace v přijímaných zemích.

3.3.3 Ostatní fondy

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, EAFRD (European Agricultural Fund for Rural Development)

EAFRD by vytvořen jako finanční nástroj na podporu rozvoje a venkova jako součást společné zemědělské politiky EU pro období 2007-2013 a nahradil tak činnost Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu EAGGF. Prostředky EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví. Jedná se tedy o environmentální projekty, nově vznikající podniky na venkově apod. EU klade neustále větší důraz na tzv. multifunkční zemědělství, jehož významnou součástí je orientace na nepotravinářské využití zemědělské produkce a politika rozvoje venkova.

Evropský rybářský fond, EFF (European Fisheries Fund)

Evropský rybářský fond nahradil v předešlém programovém období 2007-2013 Finanční nástroj na podporu rybolovu FEFG, a stal se tak novým nástrojem společné rybářské politiky EU. Cílem EFF je zajištění trvale udržitelného rozvoje evropského rybolovu a akvakultury a také zvýšení konkurenceschopnosti, ochrana a zlepšování životního prostředí. Financovány jsou projekty týkající se mořského a vnitrozemského rybolovu.

Evropský fond solidarity, ESF (European Union Solidarity Fund)

Fond byl založen po záplavách v srpnu 2002, které zpustošily střední Evropu. Jeho pomoc je tedy určena členskými i přistupujícími státy, které jsou postiženy velkou přírodní katastrofou, při které jsou odhadované škody vyšší než 0,6 % HDP postiženého státu. Úkolem je poskytnutí rychlé a flexibilní finanční pomoci, ale také preventivní opatření proti těmto přírodním katastrofám.

Tabulka č. 2: Fondy EU, se kterými se setkáváme

Fondy EU	Programovací období 2004-2006	Programovací období 2007-2013	Programovací období 2014-2020
Strukturální fondy	Evropský fond regionálního rozvoje	Evropský fond regionálního rozvoje	Evropský fond regionálního rozvoje
	Evropský sociální fond	Evropský sociální fond	Evropský sociální fond
	Evropský zemědělský podpůrný a záruční	X	X
	Finanční nástroj pro řízení rybolovu	X	X
Fond soudržnosti	✓	✓	✓
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova	X	✓	✓
Evropský rybářský fond	X	✓	✓
Komunitární programy	✓	✓	✓
Fondy předvstupní pomoci	PHARE	IPA	✓
	SAPARD		
	ISPA		
Fond solidarity	✓	✓	
Finanční nástroje regionální politiky	X	JASPERS	JASPERS
			JASMINE
		JEREMIE	✓
		JESSICA	✓

Zdroj: Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013(2007)

4 Strukturální politika České republiky

Na počátku transformace byla hlavním nástrojem strukturálních změn v naší ekonomice považována privatizace a rozvoj tržních změn. Privatizace neměla zajistit jen základní změnu vlastnické struktury, ale měla přispět ke změnám struktury odvětví, velikostní struktury podniků, struktury zaměstnanosti i kvalifikace pracovníků a také struktury zahraničního obchodu. [11]

4.1 Období 2004 – 2006

V květnu 2004 vstoupila ČR do EU. Právě dobíhalo programovací období 2000–2006. ČR získala možnost čerpat prostředky z Kohezního fondu určeného pro státy, jejichž HNP nepřesahuje 90 % průměru EU. Pro toto zkrácené období Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky (dále jen MMR ČR) vypracovalo Národní rozvojový plán, na jehož základě Komise schválila Rámec podpory společenství pro ČR pro období 2004-2006. [12] V tomto období se v ČR v rámci Cílů 1, 2 a 3 (viz. str. 9) realizovalo 16 programů podpory fondů EU s celkovou alokací zhruba 80 mld. Kč. [13]

4.2 Období 2007 - 2013

Na základě Národního rozvojového plánu ČR 2007-2013 a Národního strategického referenčního rámce ČR 2007-2013 jsou definovány Operační programy (dále jen OP). V rámci OP je realizováno v regionální politice EU čerpání finančních prostředků z fondů EU. Na cíl Konvergence připadá v ČR 25,89 miliard eur a ty jsou rozděleny do sedmi regionálních operačních programů (ROP) pro regiony soudržnosti (NUTS II) a do osmi tematických operačních programů (viz tabulka...). ROP jsou zaměřeny na problematiku jednoho z regionů soudržnosti, kdežto tematické programy se zaměřují na určitý sektor. Pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost byly pro ČR vyčleněny 0,42 miliardy eur pro dva operační programy. Tento cíl nepodporuje regiony, které čerpají v rámci cíle Konvergence. Na cíl Evropská územní spolupráce připadá pro ČR 0,39 mld. eur. V rámci toho cíle je realizováno devět dalších OP. [14]

Tabulka č. 3: Operační programy ČR pro období 2007-2013

OP 2007 - 2013		Přidělená finanční částka
Tematické OP	OP Podnikání a inovace	21 271,1 mil. € (79,5 %)
	OP Doprava	
	OP Životní prostředí	
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	
	OP Výzkum a vývoj pro inovace	
	Integrovaný operační program	
	OP Technická pomoc	
Regionální OP (ROP)	ROP NUTS II Jihovýchod	4 659 mil. € (17,6 %)
	ROP NUTS II Jihozápad	
	ROP NUTS II Moravskoslezsko	
	ROP NUTS II Severovýchod	
	ROP NUTS II Severozápad	
	ROP NUTS II Střední Čechy	
	ROP NUTS II Střední Morava	
OP - Praha	OP Praha Konkurenceschopnost	372,4 mil. € (1,4 %)
	OP Praha Adaptabilita	
Evropská územní spolupráce	OP Mezinárodní spolupráce	389 mil. € (1,5 %)
	OP Nadnárodní spolupráce	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko	
	INTERACT II	
	ESPON 2013	

Zdroj: Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013(2007)

4.3 Období 2014 – 2020

Evropská Komise slibuje v tomto období efektivnější využívání prostředků EU, čehož chce dosáhnout s ohledem na vytyčené cíle ve strategii Evropa 2020. Na základě této strategie stanovila vláda ČR národní cíle a to:

- I. Zaměstnanost
- II. Investice do výzkumu a vývoje
- III. Zvyšování energetické účinnosti

- IV. Vzdělání
- V. Sociální začleňování a snižování chudoby

MMR ČR předkládá každý rok vládě Rámcovou pozici ČR k budoucnosti kohezní politiky EU. Aktualizovanou rámcovou pozici ČR k budoucnosti kohezní politiky EU, jejímž předmětem byla Pátá kohezní zpráva a její návrhy, vydalo MMR ČR v lednu 2011. Vláda na konci roku 2012 schválila vymezení osmi operačních programů. V rámci jednání o nové podobě kohezní politiky ČR na úrovni EU prosazuje např. uznatelnost DPH, potřebu koncentrace na skutečné priority či míru spolufinancování.

[12]

Tabulka č. 4: Operační programy ČR pro období 2014-2020

OP 2014 - 2020	Přidělená finanční částka
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	21 643,2 mil. € (98,46 %)
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	
OP Zaměstnanost	
OP Doprava	
OP Životní prostředí	
Integrovaný regionální OP	
OP Praha	
OP Technická pomoc	
OP Rybářství	
Program rozvoje venkova	
OP ČR - Polsko	339,7 mil € (1,54 %)
OP Slovensko - ČR	
OP Rakousko - ČR	
OP Bavorsko - ČR	
OP Sasko - ČR	
OP nadnárodní spolupráce Central Europe	
OP nadnárodní spolupráce Danube	
ESPO 2020	
OP INTERACT III	

Zdroj: Vlastní zpracování dle nalezených informací

4.4 Strategické dokumenty pro aplikaci regionální politiky EU v ČR

4.4.1 Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost

Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost (dále jen SOZS) jsou stanoveny v souladu s čl. 25 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o EFDR, ESF a Fondu soudržnosti a zrušení nařízení č. 1260/1999. SOZS vymezují orientační rámec pro intervenci ERDF, ESF a CF v členských státech. SOZS navrhuje Komise, přijímá je Rada a schvaluje Evropský parlament. V příloze Rozhodnutí Rady (ES) č. 702/2006, o strategických obecných zásadách Společenství pro soudržnost ze dne 6. října 2006 jsou vymezeny tři priority, na které by se měly programy podporované politikou soudržnosti zaměřit:

- zvýšení přitažlivosti členských států, regionů a měst zlepšením jejich přístupnosti, zajištěním a odpovídající kvality a úrovně služeb a ochranou životního prostředí;
- podporu inovace, podnikavosti a růstu hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro výzkum a inovace, včetně nových informačních a komunikačních technologií;
- vytváření více a lepších pracovních míst pomocí zapojení více osob do zaměstnání nebo do podnikání, zlepšení přizpůsobivosti pracovníků a podniků a zvýšení investic do lidského kapitálu.

V souladu se SOZS by každá členská země měla vypracovat národní strategický referenční rámec a operační programy.

Informace o SOZS byly čerpány ze zdroje [1] a ze zmíněných legislativních opatření [15] [16].

4.4.2 Národní rozvojový plán

NRP je popsán podle informací získaných z NRP 2007-2013. [17]

Národní rozvojový plán (dále jen NRP) je hlavním dokumentem pro vyjednání a získání podpory ze strukturálních fondů a zároveň dodává konkrétní východiska pro zpracování Národního strategického referenčního rámce, viz. kapitola 4.4.3. NRP vychází ze zpracování obecných dokumentů národních a evropských, např. Strategie hospodářského růstu ČR a Strategické obecné zásady Společenství viz. kapitola 4.4.1. Dále se opírá o dokumenty resortů, např. Strategie regionálního rozvoje, a o výstupy evaluačních projektů, Bariéry růstu konkurenceschopnosti ČR, a další.

Národní rozvojový plán 2007 – 2013 koordinoval Řídicí a koordinační výbor (dále jen ŘKV), kterému předsedal ministr pro místní rozvoj. V ŘKV jsou zastoupeny i regiony soudržnosti ČR, hospodářská komora, Český statistický úřad a další, jako např. vysoké školy či podnikatelé.

„Globálním cílem Národního rozvojového plánu v období 2007 – 2013 je přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby Česká republika byla přitažlivým místem pro realizaci investic, prací a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života a obyvatelstva.“⁴

NRP 2007 – 2013 je rozdělen do 6 kapitol:

Analýza současné situace – kapitola, ve které se zhodnocuje sociální a environmentální situace v ČR a současný stav země z ekonomického hlediska. Také porovnává, jak si stojí v těchto oblastech v rámci EU. Dále se zabývá regionálním rozvojem a zhodnocením dopadů již realizovaných rozvojových programů předstupních i programů strukturálních fondů.

SWOT analýza – jedná se o komplexní metodu kvalitativního vyhodnocení fungování ČR a její současné pozice. Analyzuje vnitřní, silné a slabé stránky, a vnější činitele, příležitosti a hrozby. [18] Tato analýza využívá data z předešlé kapitoly o současné situaci a aplikuje je do rozdělení SWOT. Všechny následující kapitoly využívají vyhodnocení této analýzy pro svá východiska a strategie.

Strategie NRP pro období 2007-2013 – v této kapitole jsou stanovena východiska pro strategii, která mají napomáhat pronikání inovací do území, která pomohou modernizovat stávající sociální a ekonomické struktury, posílí konkurenceschopnost jak v regionálním, tak i evropském měřítku a zabezpečí jejich dlouhodobý rozvoj.

⁴ *Národní rozvojový plán České republiky 2007-2013*. 2006, 206 s. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Dokumenty/Strategicke-dokumenty/Narodni-rozvojovy-plan-Ceske-republiky-2007-2013>

Dále jsou vytyčeny:

Strategické cíle:

- Konkurenceschopná česká ekonomika
- Otevřená, flexibilní a soudržná společnost
- Atraktivní prostředí
- Vyvážený rozvoj území

Tyto cíle budou realizovány prostřednictvím prioritních os:

- Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky
- Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti
- Životní prostředí
- Vyvážený a harmonický rozvoj území České republiky

Zaměření operačních programů – tato zaměření vychází a navazují na globální cíl, strategické cíle a priority Národního rozvojového plánu. Na základě toho byly stanoveny následující operační programy (OP), které mají vlastní specifické cíle. Každý OP má svůj řídicí orgán.

Tabulka č. 5: Operační programy a jejich řídicí orgány

Operační program	Řídicí orgán
Podnikání a inovace	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Výzkum, vývoj, inovace	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Zaměstnanost	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Vzdělání	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí
Doprava	Ministerstvo dopravy
Integrovaný operační program	Ministerstvo pro místní rozvoj
Regionální operační programy	Regionální rada příslušného regionu soudržnosti
Technická pomoc	Řídicí orgán Národního rámce politiky soudržnosti
Praha - Konkurenceschopnost	Hl. m. Praha
Praha – Adaptabilita a zaměstnanost	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Přeshraniční spolupráce	Ministerstvo pro místní rozvoj
Národní a meziregionální spolupráce	Ministerstvo pro místní rozvoj

Zdroj: NRP 2007 - 2013

Rozložení finančních zdrojů – v této kapitole se alokují finanční prostředky mezi prioritní osy. Vycházelo se ze schváleného rozvržení prostředků mezi OP s tím, že rozložení prostředků reflektuje priority ČR ve vazbě na strategické dokumenty EU.

Řízení a koordinace politiky soudržnosti v ČR v období 2007-2013 – pro toto řízení politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR pro dané období vytvořila vláda Národní rámec politiky soudržnosti, jehož smyslem je zajistit efektivní využívání prostředků politiky soudržnosti ve prospěch ČR a jejích regionů, harmonizovat věcný a časový průběh realizace politiky a dosáhnout plného čerpání evropských prostředků.

4.4.3 Národní strategický referenční rámec

Tento dokument předloží každá členská země. Má zajistit, že pomoc z evropských fondů je v souladu se strategickými obecnými zásadami Společenství pro soudržnost, a také má určit propojení mezi prioritami Společenství. Národní strategický referenční rámec (dále jen NSRR) představuje nástroj pro přípravu programování fondů. [16] NSRR 2007-2013 byl připraven při respektování principu partnerství v souladu s článkem 11 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o EFDR, ESF a Fondu soudržnosti a zrušení nařízení č. 1260/1999. [19]

NSRR obsahuje priority a opatření, v rámci kterých by každý členský stát chtěl v daném programovém období využít prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Tento dokument musí být schválen Evropskou komisí.[1]

Jak již bylo řečeno, podkladem pro NSRR 2007-2013 je Národní rozvojový plán 2007-2013. Je tedy jasné, že v tomto dokumentu se navazuje na podobnou problematiku, která se nachází v NRP. Opět se zabývá pozicí ČR v rámci EU, je zde popsán hospodářský vývoj ČR, česká ekonomická výkonnost. Dále je provedena socioekonomická analýza a SWOT analýza, krátké zhodnocení dopadů realizace programů z období 2004-2006. Poté jsou popsány již několikrát zmíněné strategické cíle a operační programy pro období 2007-2013, celý mechanismus a struktura čerpání fondů.

4.5 Klasifikace územních statistických jednotek NUTS

Jak již bylo zmíněno v kapitole 3.1.2, v roce 1988 byla stanovena Nomenklatura, neboli systematizace, územních statistických jednotek (Nomenclature Unit of Territorial Statistic). Toto členění bylo v legislativě využíváno, avšak až 26. 5. 2003 bylo přijato Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1059/2003, o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek. Všechny země mají vytvořené vlastní územní členění, závislé buď na rozloze, osídlení nebo i správní moci. Viz tabulka č. 6.

- **NUTS I** – územní jednotka typu velkých oblastí (zemí, makroregionů) daného státu a je obvykle tvořena několika jednotkami na úrovni NUTS II.
- **NUTS II** – jednotka odpovídající úrovni středního článku územně správního členění daného státu. Počet obyvatel u těchto jednotek se pohybuje mezi jedním a dvěma milióny. Rozloha území se pak u menších států srovnatelných s ČR pohybuje mezi 3 až 10 tis. km², když průměr EU činí 23 tis. km².
- **NUTS III** – jednotka odpovídající nejnižšímu územně správnímu regionu státní správy (okresů). Průměr EU v počtu obyvatel v těchto jednotkách je 410 tisíc, ale u menších států 200 až 400 tisíc. Rozlohou jsme pak na 1 až 3 tisících km², přičemž průměr EU činí 5,4 tisíce km².
- **NUTS IV** – představují jednotky úrovně okresu, či mikroregionů.
- **NUTS V** – jde o jednotky na úrovni obcí.

Regiony NUTS II odpovídají základní statistické jednotce pro výpočet ukazatele HDP na obyvatele, a na jejich základě se vymezuje podpora ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v rámci jednotlivých Cílů. Ostatní jednotky slouží hlavně pro statistické účely EU. [3]

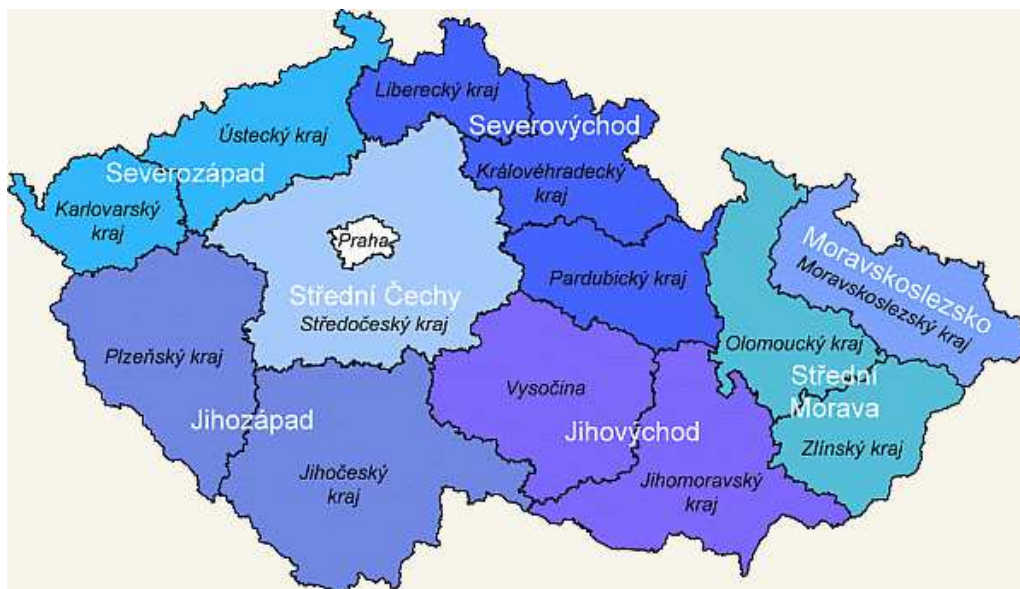
Tabulka č. 6: Klasifikační kritérium NUTS

Úroveň	Doporučený minimální počet obyvatel	Doporučený maximální počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Zdroj: Euroskop

Naše krajské členění odpovídá pouze úrovni NUTS III, proto tedy po vstupu ČR do EU vzniklo osm jednotek, ve kterých se některé kraje administrativně sloučily. Viz obrázek č. 2.

Obrázek č. 2: Statistické územní jednotky NUTS II ČR

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

5 Projekt

„Projekt je jedinečný proces sestávající z řady koordinovaných a řízených činností s daty zahájení a ukončení, prováděný pro dosažení cíle, který vyhovuje specifickým požadavkům, včetně omezení daných časem, náklady a zdroji.“⁵

Projekt má jen dočasný charakter, pevně daný začátek a konec, jeho výsledkem je vytvoření nějakého unikátního produktu nebo služby a můžeme říci, že projekt je dokončen, jestliže jsou naplněny cíle a záměry investorů. [20]

Projekty jsou:

- Nástrojem ke změně
- Nerutinní a jedinečné
- Složené ze vzájemně propojených aktivit
- Realizovány lidmi, kteří spolu za normálních okolností běžně nepracují
- Dočasné a mají zřetelně stanovený začátek a konec
- Navržené tak, aby dosáhly jasného cíle
- Často riskantní a plné nejistoty

Aby byl projekt úspěšný, musí být splněny jeho cíle i účel. Cíle musí být v souladu s cíli některého OP. Musí být naplněna očekávání všech participujících subjektů. V neposlední řadě jsou úspěšné projekty výsledkem efektivního řízení a týmové práce. [20]

Hlavním těžištěm celého projektového cyklu je samostatná realizace projektu, která se musí řídit všemi platnými postupy, jelikož je projekt financován z veřejných zdrojů, a musí se dodržovat pravidla stanovená pro projekty financované ze strukturálních fondů. Jedná se především o dodržování předpisů pro výběr dodavatelů, zásad pro vedení a uchování dokladů týkajících se projektu, a monitoringu projektu. [21]

Projektový cyklus

1. Identifikace a formulace záměru

Smyslem identifikace je postupné provádění aktivit, které mají významný vliv na přípravu projektu, ale také na jeho realizaci v souvislosti s čerpáním financí

⁵ ISO 10006:2003. *Směrnice pro management jakosti v projektech*. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/projekt>

z dostupných zdrojů. Měla by být provedena situační analýza okolí. Jde především o správné a efektivní zařazení projektového záměru do soustavy dotačních titulů, definování cílů, kvantifikace výstupů, výsledků a dopadu, zdůvodnění potřeby projektu. [22]

2. Příprava projektu a jeho formulace

V této fázi dochází k detailní formulaci, plánování aktivit, včetně finanční analýzy a dopadů na životní prostředí. Je posouzen rozsah projektu, rozpočet, aktivity, které bude projekt obsahovat. Identifikujeme rizika projektu a určíme lidské zdroje pro řízení projektu. V rámci plánování se utvoří i časový harmonogram. [4]

3. Posouzení a schválení

V této fázi dochází k posuzování projektu řídicím orgánem. Hodnocena je žádost včetně jejich povinných příloh z hlediska věcné a formální přijatelnosti. Projekt je hodnocen na základě technických, ekonomických a sociálních aspektů a jejich dopadů.[4]

4. Financování

V rámci této fáze se jedná především o zpracování položkového rozpočtu ve vazbě na nástroje projektového plánování, dále o vyhodnocení způsobilosti výdajů podle pravidel strukturálních fondů a stanovení potřeby zdrojů v závislosti na cash flow projektu. Pro správné nastavení finanční stránky projektu je nezbytná znalost základních podmínek financování v rámci jednotlivých OP a také znalost obecných principů poskytování podpory ze strukturálních fondů. [22]

5. Implementace a monitoring

V této fázi je sledováno, zda odpovídá skutečný průběh realizace projektu podle původních plánů. Myšlenkou této kontroly je definovat problémy projektu co nejdříve a dále zvolit nejúčinnější opravné prostředky, které zajistí úspěšné výsledky. [4]

6. Hodnocení

Je hodnocena efektivnost a dopady projektu v rámci stanovených cílů. Zjišťuje se, zda byly cíle naplněny a zda výstupy hodnocení ovlivňují naši další činnost v projektu. [4]

6 MLÝNSKÝ NÁHON TASOVICE

6.1 Identifikace a formulace záměru

Stručný obsah projektu

Předmětem podpory byla revitalizace mlýnského náhonu v k. ú. Tasovice nad Dyjí. V rámci realizace akce bude zprůtočněno koryto náhonu, opraveny technické objekty a zemní hráze, vyhloubeny dvě tůně a dojde k výsadbě doprovodné zeleně.

Cíl projektu

Cílem záměru je posílení ekologické stability krajinného prvku, který je součástí funkčního biokoridoru v nivě řeky Dyje, která je součástí NATURA 2000.

Identifikace operačního programu a výzvy

Oblast podpory

Prioritní osa: 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny (ERDF)

Primární oblast podpory: 6.4 – Optimalizace vodního režimu krajiny

Podoblast podpory: Neuvedeno

Projekt nespadá do další oblasti podpory.

Základní identifikace projektu

Projekt

Název projektu: MLÝNSKÝ NÁHON TASOVICE

Rozsah celkových uznatelných nákladů projektu: od 1 mil. CZK do 25 mil. EUR

Místo realizace projektu

Kraj (NUTS III): Jihomoravský kraj

Okres (NUTS IV): Znojmo

Obec: Tasovice

Katastrální území: Tasovice nad Dyjí

Popis umístění projektu: Jižní okraj obce Tasovice

Základní identifikace žadatele (subjektu)

Žadatel

Právní osoba

IČ:00637611

Název subjektu: Obec Tasovice

Právní forma: Obec

Plátce DPH: Ne

Účetní jednotka žadatele účtuje: V soustavě podvojného účetnictví

Předmět činnosti subjektu: Správa obce

Sídlo žadatele

Ulice: Tasovice

Číslo popisné: 67

PSC: 671 25

Kraj (NUTS III): Jihomoravský kraj

Okres (NUTS IV): Znojmo

Obec: Tasovice

E-mail: obectasovice@tasovice.cz

WWW: <http://www.tasovice.cz>

Kontaktní osoba a statutární zástupce žadatele: Josef Sabáček, starosta obce Tasovice

6.2 Příprava a formulace projektu

Veřejná zakázka

Jednalo se o zjednodušené podlimitní řízení na stavební práce. Zadávací řízení mimo režim zákona dle směrnice 12/2009 a Závazných pokynů pro žadatele a příjemce. Předpokládané datum vyhlášení výběrového řízení bylo 4. 6. 2010. Obec Tasovice uveřejnila výzvu k podání nabídek na veřejnou zakázku od 24. 8. 2010 do 9. 9. 2010. Uchazeči podali své nabídky v daném termínu a členové hodnotící komise posoudili jednotlivé nabídky uchazečů. Jediným základním hodnotícím kritériem byla výše nabídkové ceny.

Tabulka č. 7: Nabídkové ceny uchazečů a výsledek řízení

Uchazeč	IČ	Nabídková cena v Kč vč. DPH	Výsledek hodnocení - pořadí
Ekostavby Brno, a.s.	46974687	15.231.000,-	2
Strabag, a.s.	60838744	15.726.000,-	5
Swietelsky stavební s.r.o.	48035599	15.777.300,-	6
VHSplus s.r.o.	46992138	15.401.400,-	3
Aqueko, s.r.o.	45476691	15.435.000,-	4
Agromeli spol. s.r.o.	46980989	15.161.400,-	1

Zdroj: Vlastní zpracování dle výsledků výběrového řízení

Výběrové řízení proběhlo podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Dodavatelé

Na projektu Mlýnský náhon Tasovice se podíleli účastníci uvedeni v tabulce č. 8.

Tabulka č. 8: Dodavatelé akce Mlýnský náhon Tasovice

Dodavatel	Předmět smlouvy/díla
Jaromír Parolek	Vypracování projektové dokumentace akce "Mlýnský náhon Tasovice- stavební úpravy"
AP INVESTING, s.r.o.	Zajištění poradenství v oblasti získávání finančních prostředků ze zdrojů EU, ČR a jiných dotačních titulů, zpracování žádosti o poskytnutí dotace na akci "Mlýnský náhon Tasovice"
RTS, a.s.	Zastupování mandanta a organizační zajištění celého průběhu zadávacího řízení na podlimitní veřejné zakázce na dodávku stavebních prací formou zjednodušeného podlimitního řízení
Agromeli spol. s.r.o.	Zhotovení stavebních a montážních prací a konstrukcí včetně dodávek materiálů a vypracování projektové dokumentace stavby
Ing. Rudolf Klevar	Výkon technického dozoru investora pro stavbu
Jaromír Parolek	Výkon autorského dozoru při realizaci stavby
Jaromír Parolek	Vypracování provozně-manipulačního řádu pro vodní dílo

Zdroj: Vlastní zpracování dle informací obecního úřadu Tasovice

Popis stavby

Mlýnský náhon v Tasovicích je historické vodní dílo, jehož původní funkcí byl pohon vodního mlýna v Tasovicích. Podle místních znalců vodní mlýn zde vznikl okolo roku 1750, toto datum je však patrně jen dobou přestavby mlýna. V průběhu 20. a 30. let minulého století v souvislosti s rozvojem elektrizace, byla nahrazena mlýnská vodní kola vodní turbínou a byla zřízena malá vodní elektrárna. Posledními úpravami v letech 1949-1952 byl vybudován závlahový gravitační systém, pro závlahu na obou březích řeky Dyje pod obcí. Závlahové vody byly odebírány odběrným objektem, situovaným v pravém břehu mlýnského náhonu a voda byla rozváděna ve dvou větvích.

V 50. letech byl jez na toku Dyje předán do správy Povodí Moravy s. p. a mlýnský náhon do užívání socialistické organizace Středomoravské mlýny a pekárny n. p. Brno. V souvislosti se střídáním různých vlastníků a uživatelů mlýna a přilehlého náhonu a v důsledku zanedbávání údržby vodní dílo chátralo.

Obrat k lepšímu nastal na přelomu 80. a 90. let. A to díky výstavbě malé vodní elektrárny na jalové výpusti náhonu a stavebním úpravám stavidla na začátku mlýnského náhonu. Úpravy provedl pan Barabáš na vlastní náklady a zabezpečoval jejich nejnnutnější údržbu a provoz.

Technické řešení objektů vodního díla

SO 1 – Zprutočnění toku (náhonu)

Koryto náhonu bylo zprutočněno. Z koryta byly odstraněny části objektů, využitelný materiál byl opětovně využit pro potřeby stavby, zbytek stavební suti byl uložen na odpovídající řízenou skládku. Byly odtěženy sedimenty bránící průtoku. Při této těžbě se dbalo na dosažení morfologické členitosti břehů i dna v podélném i příčném směru, vytvořily se drobné tůňe střídané brodovými úseky, k rozvlnění proudnice v rámci koryta aj. Levý břeh byl stabilizovaný opevněním rovnatinou z lomového kamene na sucho a drátokamennými gabiony.

SO 2 – Ochranná hráz

Na tělese hráze byly odstraněny náletové dřeviny, které ohrožovaly stabilitu hráze. Autochtonní dřeviny neohrožující stabilitu, tj. na svazích při patě hráze, byly zachovány. Koruna hráze byla vyrovnána do plynulé nivelety, zatravněna a tvoří obslužnou komunikaci pro údržbu hráze a slouží jako vycházková trasa.

SO 3 – Náпустný (odběrný) objekt

Pro tento objekt byla navržena kompletní rekonstrukce v původním provedení, tj. zdivo z lomového kamene na cementovou maltu, s průtokovým otvorem zaklenutým valenou klenbou z lícových cihel. Vtok objektu se osadil provizorním hrazením pro případ havárie. Koruna zdiva byla osazena zábradlí z dřevěných hranolů, s horním a dolním zábradelním prutem a křížovou výplní v poli.

SO 4 – Hlavní provozní uzávěr

Stávající stavidlové tabule byly nahrazeny novými z dubového dřeva, ocelové části odpovídají původnímu provedení. Kovové součásti stavidla se očistily a natřely se ochranným nátěrem. Celý objekt byl zastřešen historizujícím dřevěným průchozím přístřeškem.

SO 5 – Jalová výpust

Vnější líc konstrukce byl upraven do sklonu 10:1 a doplnilo se protiprůsakové žebro, zakotvené do výpusti. Ve vzdušní patě hráze se konstrukce opatřila drenáží z kameninových trubek, filtračním obsypem uspořádaným jako obrácený filtr. Vtok jalové výpusti byl osazen samočisticími česlemi.

SO 6 – Balvanitý skluz

Skluz byl navržen v místě plochého betonového prahu po zaniklé turbínové kašně, pro překonání spádového stupně, zdrsnění dna, zvýšení hloubky vody, rozvlnění proudnice, vytvoření drobných tůňek a proudových stínů a zlepšení kyslíkové bilance toku. Ze záhozu z lomového kamene byla provedena skluzová plocha miskovitého příčného profilu. Přepadový práh skluzu zabezpečil vzduť vody v korytě nad skluzem, čímž dochází k zprůtočnění historického gravitačního závlahového kanálu.

SO 7 – Pobřežní zdi

Úseky silně narušeného kamenného zdiva byly v potřebném rozsahu rozebrány. Drobná stavební suť se použila do protiúrazových klínů v rubu rekonstruovaného zdiva. Zdi byly obnoveny z drátokamenných gabionů. Koruna zdiva, vykloněna do koryta se ukončila hlavou z lícových cihel.

SO 8 – Dřevěná lávka

Stávající ocelová lávka u mlýna se nahradila dřevěnou lávkou s ocelovými nosníky ukotvenými na zrekonstruovaných pobřežních zdech. Lávka je určena výhradně pro pěší.

SO 9 – Dřevěný mostek

Stávající trubní propustek byl odstraněn. Přemostění náhonu bylo nahrazeno dřevěným mostkem, ocelové nosníky jsou uloženy na opěry z kamenného zdiva, vozovka je z jednoduchých mostin z dřevěných hranolů. Zábradlí je obdobného provedení jako u jiných objektů.

SO 10 – Mokřad „Nad splavem“

V ploše zaniklého mokřadu, pozůstatku odstaveného ramene řeky Dyje, byla odtěžena zemina pod úroveň hladiny v korytě náhodu. Nerovnoměrným snížením terénu se vytvořila mokřadní plocha.

SO 11 – Mokřad „Na ostrově“

V prostoru mezi korytem náhonu a závlahového gravitačního přivaděče byla vytvořena drobná vodní plocha, přecházející v silně podmáčené až zvodnělé plochy mokřadní vegetace. Tůň byla vytvořena různě hlubokým snížením stávajícího terénu. Napájení tůně zajišťuje přivaděč historické gravitační soustavy. Nezbytností byla sanace narušené dilatační spáry na přítokové části akvaduktu. Spára byla utěsněna pryžovým pásem, připevněným ke dnu a stěnám koryta akvaduktu.

SO 12 – Břehové a doprovodné prostory

Na stávajících břehových a doprovodných prostorech byla provedena pobírka ve prospěch stanoviště odpovídajících geograficky původních druhů dřevin. Zcela byl zredukován cizorodý akát a javor jasanolistý. Všechny dřeviny byly odstraněny motorovou pilou nebo ručně.

Po ukončení stavebních prací byly provedeny dosadby břehových a doprovodných prostorů a byla provedena ostrůvková až plošná výsadba chybějících prostorů. Druhové složení výsadby odpovídá danému typu geobiocénu.

Harmonogram projektu

Přípravná fáze: 11. 5. 2009

Předpokládané datum zahájení zadávacího řízení: 4. 6. 2010

Předpokládané datum zahájení realizace projektu: 9. 9. 2010

Předpokládané datum ukončení realizace projektu: 27. 10. 2011

Předpokládané datum zahájení provozu: 8. 12. 2011

Vliv na životní prostředí

Navrhované stavební úpravy Mlýnského náhonu v Tasovicích zahrnovaly soubor revitalizačních opatření, která napomohly zkvalitnění zdejšího krajinného a přírodního prostředí. Rekonstrukce břehových a doprovodných porostů společně s biotechnickými úpravami vlastního toku a vytvoření izolovaných mokřadů vytvořilo v cílovém stavu malebné a krajinářsky hodnotné území využitelného pro obyvatele obce jako vycházková zóna a významně zlepšení funkce posilující větve neregionálního biokoridoru K 161 N.

Z hlediska ochrany přírody došlo k žádoucí eliminaci stanoviště a geograficky nežádoucích druhů ve prospěch druhů odpovídajících. Současně se zvýšila druhová rozmanitost porostů.

Odstraněním sedimentů z koryta náhonu spojeným s vybudováním drobných tůní a brodových úseků se obnovilo heterogenní vodní prostředí. To společně se zprůchodněním migračních překážek umožnilo migraci všech druhů ryb i ostatních vodních živočichů. Tím koryto Mlýnského náhonu vytvořilo migrační bypass pro ryby, které tak mohou překonat bariéru v podobě jezu na řece Dyji.

V rámci ochrany mokřadních společenstev stojatých vod se zlepšily podmínky pro jejich rozvoj. Realizace mokřadů vedla k záchraně a stabilizaci populací obojživelníků, kteří se v zájmovém území přímo vyskytují.

Hodnocení vlivu stavby na životní prostředí ve smyslu procesu EIA nebylo vyžadováno.

6.3 Posouzení a schválení

Operační program Životního prostředí, výzva č. 14 výzva OPŽP

Název projektu: Mlýnský náhon Tasovice

Žadatel: Obec Tasovice

Identifikační číslo projektu: 1581718

Kraj realizace: Jihomoravský kraj

Řídící orgán: Státní fond životního prostředí (dále jen SFŽP)

Obec Tasovice podala žádost na SFŽP včetně požadovaných příloh. Viz. Příloha A

Přínosy opatření

Mlýnský náhon Tasovice je typické historické vodní dílo, které v současnosti pozbylo svoji původní funkci, tj. pohon vodního mlýna. Technický stav vodního díla v letech před revitalizací se výrazně zhoršoval v důsledku pravidelně se opakujících povodní na řece Dyji. Přirozená funkce biokoridoru vodního biotopu a příbřežní zóny byla ohrožena postupnou devastací stávajících objektů mlýnského náhonu. Případnou destrukcí, zejména odběrného objektu mohlo dojít k výraznému omezení této jeho přirozené funkce. Naopak, navrženými úpravami došlo k výraznému posílení systému ekologické stability tohoto území.

6.4 Financování

Ekonomické údaje

- Tok peněžní hotovosti Cash Flow (v tis Kč) včetně projektu viz. Příloha B
- Přijaté úvěry, půjčky, návratné finanční výpomoci – v tis. Kč
- Plánované úvěry, půjčky, návratné finanční výpomoci – v tis. Kč viz Příloha C

Financování

- Veřejný subjekt, projekt mimo rámec veřejné podpory a negenerující příjmy viz. Příloha D
- Zdroje žadatele vzhledem k celkovým výdajům na projekt
- Členění typu nákladů viz. Příloha E

Dotace byla obci poskytována na základě Žádostí o platbu, celkem šest žádostí, které byly během realizace projektu Státnímu fondu životního prostředí předkládány spolu s daňovými doklady na daný bankovní účet

Skutečné výdaje po ukončení projektu

Tabulka č. 9: Přehled výdajů projektu

Způsobilé výdaje projektu	15 638 380,00 Kč
Nezpůsobilé výdaje projektu	180 000,00 Kč
Dotace ERDF/FS (85 % způsobilých výdajů)	13 292 623,00 Kč
Dotace SFŽP/SR (5 % způsobilých výdajů)	781 919,00 Kč
Vlastní zdroje (10 % způsobilých výdajů)	781 919,00 Kč
Celkové výdaje projektu	15 818 380,00 Kč

Zdroj: Informace poskytnuté obecním úřadem

6.5 Implementace a monitoring

Realizace projektu započala dne 26. 10. 2010 předáním stavby „Mlýnský náhon Tasovice“ obcí Tasovice firmě Agromeli spol. s.r.o. na základě Zápisu o předání a převzetí staveniště.

Dle Podmínek poskytnutí dotace a dle „Závazných pokynů pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP“ měla obec povinnost vyplňovat a předkládat Průběžné monitorovací zprávy 3x ročně, tedy za každé čtyři kalendářní měsíce od okamžiku vydání Registračního listu. Zprávy zasílala obec v požadovaných termínech v elektronické podobě v prostředí BENE-FILL až do doby, kdy odeslala závěrečnou monitorovací zprávu.

Průběžná monitorovací zpráva projektu od 15. 6. 2010 do 31. 10. 2010

Průběžná monitorovací zpráva projektu od 31. 10. 2010 do 28. 2 2011

Průběžná monitorovací zpráva projektu od 28. 2. 2011 do 30. 6. 2011

Průběžná monitorovací zpráva projektu od 30. 6. 2011 do 31. 10. 2011

Průběžná monitorovací zpráva projektu od 31. 10. 2011 do 29. 2. 2012

Závěrečnou monitorovací zprávu vyhotovila obec Tasovice 5. 12. 2012 a odeslala SFŽP. Tato zpráva obsahovala mimo jiné soupis výdajů projektu, přehled financování a přílohy: protokol o předání staveniště, protokol o předání a převzetí stavby, doklad o povolení užívání stavby k trvalému provozu, stanovisko Správy CHKO Pálava.

Během realizace projektu byly prováděny kontroly prováděných prací. Tyto kontroly probíhaly jednou za měsíc, tedy 12krát. Kontrolních dnů se účastnil: investor, dodavatel, technický dozor investora, autorský dozor a ostatní (zástupci ze SFŽP, Povodí Moravy, subdodavatelských prací atd.).

Stavba „Mlýnský náhon Tasovice“ byla dokončena a předána zhotoviteli na základě Zápisu o předání a převzetí dokončeného stavebního díla ze dne 20. 10. 2011. Kolaudační souhlas o povolení užívání vodního díla byl vydán 21. 11. 2011.

6.6 Hodnocení

Vliv na udržitelný rozvoj a životní prostředí

Projekt má pozitivní dopad na životní prostředí.

Tento projekt je přínosem pro biologickou diverzitu biokoridoru. Byla zabezpečena obnova heterogenního vodního prostředí a byl vytvořen migrační bypass. Revitalizace náhonu celkově přispěla ke zlepšení estetického vzhledu území a plní krajinnotvornou funkci.

Udržitelnost výsledků projektu po skončení podpory z OPŽP

Žadatel provozuje dílo v souladu s platnými právními a technickými předpisy a neplánuje provádět zásahy v okolí náhonu. Předpokládaná účinnost výsledku projektu je dlouhodobá.

Vazba projektu na již hotový nebo plánovaný projekt, na další realizovaná opatření

Projekt nemá vazbu na žádný projekt.

Veškeré informace v této kapitole jsem čerpala z Žádosti o poskytnutí podpory v rámci OPŽP, ze zpráv technických a průvodních, které byly vyhotovené panem Jaromírem Parolkem, jako podklady pro získání dotací, a z dalších informací, které mi byly poskytnuty na Obecním úřadě v Tasovicích.

7 Závěr

Práce byla zaměřena na charakteristiku strukturální politiky Evropské unie a její implementaci na politiku České republiky. Do problematiky strukturální politiky bylo proniknuto v návaznosti na popis historie Evropské unie, neboť tato politika splňuje jeden z nejpodstatnějších cílů EU, a to sblížení zemí Evropy, jak po stránce ekonomické tak i sociální. Dále práce poukázala na to, jak se Česká republika postupně srovnala se změnami v oblasti regionální politiky, které přišly po vstupu do EU. Jsou popsány strategické dokumenty důležité pro realizaci strukturální politiky. Nejdůležitější částí těchto dokumentů jsou stanovené cíle a strategie, ze kterých vycházejí jednotlivé operační programy, dle kterých jsou přerozdělovány finanční prostředky EU. V této části je vysvětleno územní členění NUTS a jeho význam.

Pro naplnění praktické části práce bylo potřeba nejprve vybrat realizovaný projekt spolufinancovaný ze strukturálních fondů EU. Vybraný projekt Mlýnský náhon Tasovice, byl realizovaný v roce 2011 v rámci OP Životní prostředí. Jednalo se o revitalizaci historického vodního díla, které již není mnoho let využíváno ke svému původnímu účelu, což byl pohon vodního mlýna v Tasovicích. Díky poskytnuté dotaci byl obnoven vzhled náhonu a jeho přilehlé prostředí. V práci jsou popsány jednotlivé kroky realizace projektu. Po konzultaci se starostou obce o průběhu projektu od záměru až po dokončení lze konstatovat, že se obec řídila podle určitého projektového cyklu. Proběhla identifikace záměru, byl stanoven plán projektu a následně předložen k hodnocení. Po přijetí záměru následovala samotná realizace a s ní související monitoring. Po dokončení projektu se zhodnotilo, zda projekt uskutečnil dané cíle v rámci prioritní osy zlepšování stavu přírody a krajiny. Projekt splnil všechny stanovené cíle, přínos revitalizace je patrný na první pohled. Dokazuje to nárůst zájmu občanů o tuto lokalitu v prostředí řeky Dyje.

Při realizaci projektu obec Tasovice postupovala podle daných principů regionální politiky. Návrh projektu byl iniciován obcí, a tím byl splněn princip subsidiarity. Projekt byl naplánován v návaznosti na programové dokumenty ČR. Zjevný je princip adicionality - kofinancování EU, Státního fondu životního prostředí a obce samotné. Pro správný průběh projektu byl prováděn monitoring, zajištěný kontrolními dny na stavbě a monitorovacími zprávami.

Závěrem lze říci, že se Česká republika úspěšně a aktivně zapojuje do strukturální politiky nejen na národní úrovni, ale podpory využívají i nižší územní celky. Sama

práce dokázala, že i malý žadatel jako je obec patřící do NUTS V dokáže postupovat dle pravidel stanovených Evropskou unií a přispívat ke zlepšení regionálního rozvoje.

8 Použité zdroje

- [1] BAREŠ, M., J. BAREŠOVÁ a A. HLAVÁČ. *Evropská unie a strukturální politika* [studijní text]. 2008, 98 s. [cit. 27.4.2014].
- [2] FONTAINE, Pascal. *Evropa ve 12 lekcích*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, c2010, 79 s., [1] s. obr. příl. ISBN 978-92-79-17501-5.
- [3] LUKÁŠ, Zdeněk. *Regionální a strukturální politika EU*. Hronov: Grafické závody Hronov, 2000, 132 s. Strukturální fondy. ISBN 80-238-5978-1.
- [4] MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
- [5] KVAPILOVÁ, Tereza: *Výbor regionů v architektuře Evropské unie*. Euractiv, 25.6.2004. In: Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/evropa-dnes0/clanek/vbor-region-v-architektue-evropsk-unie> (29.4.2014)
- [6] *Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013*. Praha: MMR ČR, odbor evropských fondů, 2007, 28 s. ISBN 978-80-254-0319-8.
- [7] *Regionální politika 2014-2020* [online]. [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9197/sekce/regionalni-politika-2014-2020/>
- [8] *Regionální a strukturální politika EU*. 2009. Dostupné z: <http://www.albatrosmedia.cz/?p=actions&action=download/file&value=files&id=23283>.
- [9] KORYTÁROVÁ, Jana. *Regionální politika* [přednáška]. 2014 [cit. 2014-04-03]
- [10] WOKOUN, R., Kouřilová, J. *Regionální politika EU a ČR*. [2011]. Dostupné z: http://kreg.vse.cz/wp-content/uploads/2011/04/RP_Regionalni-politika-EU-a-v-CR.pdf
- [11] HUČKA, Miroslav. *Strukturální politika a její regionalizace*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2001, 114 s. ISBN 80-861-2290-5.
- [12] *ČR a EU* [online]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9103/sekce/cr-a-eu---regionalni-politika/>
- [13] <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006>
- [14] <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>

[15] 2006/702/ES: Rozhodnutí Rady ze dne 6. října 2006 o strategických obecných zásadách Společenství pro soudržnost. In: 2006. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32006D0702>

[16] Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999. In: 2006. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1401406720698&uri=CELEX:32006R1083>

[17] *Národní rozvojový plán České republiky 2007-2013*. 2006, 206 s. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Dokumenty/Strategicke->

[18] DOHNAL, Radek. *Marketing ve stavebnictví* [studijní opory]

[19] *Národní strategický referenční rámec České republiky 2007-2013*. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Dokumenty/Strategicke->

[20] HUMLEROVÁ, Veronika. *Úvod k tvorbě projektů*[prezentace].2013[cit.2014-05-28]

[21] <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Jak-na-projekt>

[22] BALADA, M., G. CHOVANCOVÁ a M. SKALICKÝ. *Základní principy při zpracování a podávání projektů*. [studijní text] 2008. Dostupné z: <http://www.ccvj.cz/UserFiles/File/euprolek/M3/zakladni-principy-pri-zpracovani-a-podavani-projektu-studijni-text.pdf?PHPSESSID=b2fd91af92c696b06f67c34a36e5becd>

9 Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Změny ve struktuře cílů a finančních nástrojů

Tabulka č. 2: Fondy EU, se kterými se setkáváme

Tabulka č. 3: Operační programy ČR pro období 2007-2013

Tabulka č. 4: Operační programy ČR pro období 2014-2020

Tabulka č. 5: Operační programy a jejich řídicí orgány

Tabulka č. 6: Klasifikační kritérium NUTS

Tabulka č. 7: Nabídkové ceny uchazečů a výsledek řízení

Tabulka č. 8: Dodavatelé akce Mlýnský náhon Tasovice

Tabulka č. 9: Přehled výdajů projektu

10 Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Rozdělení finančních prostředků podle jednotlivých cílů

Obrázek č. 2: Statistické územní jednotky NUTS II ČR

11 Použité zkratky a značky

EU	Evropská unie
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
Euratom	Evropské společenství pro atomovou energii
EHS	Evropské hospodářské společenství
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
NUTS	Územní statistické jednotky
ES	Evropské společenství
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
ECU	Evropská měnová jednotka
HDP	Hrubý domácí produkt
EK	Evropská komise
ESF	Evropský sociální fond
CF	Kohezní fond, fond soudržnosti
IPA	Nástroj předvstupní pomoci
PHARE	Pomoc Polsku a Maďarsku při restrukturalizace hospodářství
ISPA	Nástroj předstupních strukturálních politik
Sapard	Zvláštní předvstupní program pro zemědělství a regionální rozvoj
EAGGF	Evropský zemědělský podpůrný a záruční fondy
EFF	Evropský rybářský fond
FEFG	Finanční nástroj na podporu rybolovu
ESF	Evropský fond solidarity

OP	Operační program
ROP	Regionální operační program
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
SFŽP	Státní fond životního prostředí
ŘKV	Řídící a koordinační výbor
SWOT	Analýza silných a slabých stránek
OPŽP	Operační program Životní prostředí
SO	Stavební objekt

12 Seznam příloh

Příloha A: Požadované přílohy

Příloha B: Tok peněžní hotovosti Cash Flow (v tis Kč) včetně projektu

Příloha C: Přijaté úvěry, půjčky, návratné finanční výpomoci – v tis. Kč

Plánované úvěry, půjčky, návratné finanční výpomoci – v tis. Kč

Příloha D: Veřejný subjekt, projekt mimo rámec veřejné podpory a negenerující příjmy

Příloha E: Zdroje žadatele vzhledem k celkovým výdajům na projekt

Členění typu nákladů

Příloha F: Přehledná situace 1: 10 000

Příloha G: Situace stavby 1: 1000